

קביעות

במשנה
ובהלכה היומית

במשנה היומית:
סדר נשים
במות פרק י"ג משנה י"ב
- כתובות פרק ד' משנה א'

בהלכה היומית:
שו"ע אור"ח
סימן תק"מ סעיף ד' -
תקנ"א סעיף ט"ז

גבורה יהודית

עלון זיכרון והנצחה לקדושי השואה
לדגל צום העשירי שיהפך לששון ולשמחה

בפתח השיעור

זכרונות מהשואה -

קוים לדמותו של אוד מוצל מאש

מרן מהרש"ם הכהן מאמסנא זצוק"ל
59 שנים לפטירתו - ט"ז בטבת תשכ"ה

ציור רבינו זע"א וחתמתו

אחד מחכמי ורבני העיר הגדולה לאלוקים טשרנוביץ ה"ה הגאון הצדיק אדמו"ר הרב שמואל מאיר הכהן הולנדר מאמסנא זצוק"ל בעמח"ס 'מהרש"ם הכהן' אשר כיהן בטשרנוביץ מ"ח שנים כאחד מגדולי הרבנים ומורי ההוראה בעיר, כשבד בבד התפרסם כאחד מעמודי התווך ומטובי עסקניה הכולטים של בני היהדות הנאמנה. הוא נשא על כתפיו את עניני הקהילה היהודית בעיר, ודאג רבות לכל צרכי הדת מתוך מסירות והקרבה.

רבי שמואל מאיר נולד בקראקא בשנת תרמ"ט כבן בכור לאביו הגאון רבי נתן דוד הכהן הולנדר זצוק"ל רבה של העיר אמסנא שבגליציה, מגזע היחס של גדולי הרבנים והצדיקים. בצילו של אביו הגדול גדל ועלה בתורה והתעלה במידה גדושה של יראת שמים ובמיוחד השתלם בהוראה. בשנת תרע"ג קבע את מקום מגוריו ברומניה בעיר הגדולה טשרנוביץ שם עלה לכהן כאב"ד ודומ"ץ והיה לאחד הרבנים המובהקים ומנהיגיה של הקהילה היהודית, כשיחד עם זאת הוא מנהל חיי פשטות וצניעות מופלגים, ורבים נהנו ממנו עצה ותושיה. בית מדרשו ידוע כאחד מעורקי החיים היהודיים בעיר, ושמש כמרכז ללומדי תורה למבוגרים וצעירים כאחד, ובמקום היה מתקיים "תלמוד תורה" לרבים מילדי העיר. פעילות בית הכנסת לא פסקה גם בימים הקשים שעברו על העיר בשנות השואה וחלק מהפעילות התורנית נעשתה במחתרת. באותה תקופה התעצם רבי שמואל מאיר להרבות פעלים לעזרה לפליטים הרבים יוצאי גליציה ובסרביה שהגיעו לטשרנוביץ, והוא דאג למחייתם תוך סיכון נפשו עצמו ובני משפחתו.

המהרש"ם הולנדר עצמו ניצול בנס בימי הפוגרומים הנוראים וההגליות שהתרחשו בטשרנוביץ, והיה מספר כי בעת המשלוח לטרנסניסטריה התפלל וביקש שינצל בזכות כתבי אבותיו, עד שבא אליו אביו בחלום והבטיחו שלא יזק. ואז נדר כי כשינצל ידפיס מדברי תורתו. לאחר המלחמה עבר לכהן כרבה של דאראבאן, ופעל רבות להחיות את חיי הקהילה היהודית, ומעל הכל קירב במיוחד את בני הנוער והחדיר בהם שאיפה לחיי תורה ויראת שמים. במסגרת פעילותו לתורה ויהדות אף נפגש עם ראשי שלטונות הכמורה כדי לקדם את עניני הקהילה. בשנות בצורת פעל רבות אצל שרי המדינה לרווחת כלל התושבים ובשל כך אף רחשו לו גלי הערצה בין הגויים שראו בו דמות מופת ואיש קדוש והיו באים להתברך מפיו. רבי שמואל מאיר נסתלק לבית עולמו ביום ט"ז טבת

ק-ל נקמות השם!

לפנינו קינה שנתכתבה ככל הנראה על ידי יהודי שיצא מגויא התרגה, ונמצאה בארכיון הגטו 'רינגלבלום'. המחבר נותר אלמוני, אך דומה שהשיר רלוונטי במיוחד לימים אלו:

- א. הנקמה הגדולה, הנקמה הצפויה באדום הרשעה, באמה הבזויה אשר חרבה פצעה, העמיקה כאב הלא היא כמוסה, טמונה בלב בלב ק-ל נקמות - אשר יופיע יימוץ פיגשו, יצריח, יריע
- ב. מה תוכל היות הנקמה הנמונה בעד אבדן אלה שאין להם תמונה חגרי רבי עקיבא, חכמי תעודה צדיקים וחסידים, שארית יהודה הנה הם - שלשלת של תורה וקדושה ועמה - הה! מה מפתה אנושה! נלקחו לשבי - לא לשבי של תפיסה, כי אם לשבי שסופו מיתה...
- ג. המצא אפוא בכן תמותה, כוח ובראש אנוש - שכל ומח לחשב ולתפן נקמה מתאמת אשר בד בבד ובפולס אמת תהי לזאת הרשעה הבוקעת, זבול לאלה הפושטים - שלום וגמול?
- ד. אם שתי דמעות עשיו לפני אביו בהאצילו ברכתו ליעקב החביב הורישו לו שלטון עלינו, זה כמה לתת אותנו לבז ושמה מה יהיה הגמול לימי הדמעות שנגרו מעינינו בפרע פרעות לנחלי הדם, לאלפי העקדות לשממות הקהלות, לחרבן העדות?
- ה. רק יוצר תבל, בורא רוח ונפיה הוא יוכל לברא מחדש בריאה ובריאה חדשה - זו הנקמה - תופיע הוא ימן נקמתו יודו יודיע במלכות הרשעה, בממשלת הזדון הוא ישלם הגמול, יגרה מדון ישלם לחיק אדם שבגתים וימחה זכרו מתחת השמים!

// המשך בעמוד ד'

לזכר עולם יהיה צדיק

לזכר נשימת מרן הגה"צ רבי שמואל מאיר בן רבי נתן דוד הכהן הולנדר זע"ל אב"ד אמסנא, צ'רנובין ודאראבאן בעמח"ס מהרש"ם הכהן

קבלת עלוץ המבחנים

ניתן לשלוח בקשה במייל Office@kviuta.org דרך מערכת קביעות בטלפון 072-332-30-20 שלוחה 2 < 4 כמו"כ ניתן לענות על המבחנים במערכת זו או ב: kviuta.org וכן דרך עמדות נדרים פלוס וקהילות ברחבי הארץ

לשיעורים

במשנה ובהלכה היומית 24 שעות בטלפון 072-332-3020 וכן kviuta.org

הקדמה למסכת כתובות

חיוב כתובה

איש הנושא בתולה צריך להתחייב לה שאם ימות בחייה או יגרשנה היא תקבל מנכסיו מאתיים זוז, ואיש הנושא בעולה צריך להתחייב לה 'מנה' - מאה זוז. [ואע"פ שאין אדם יכול להקנות או להתחייב על זמן של לאחר מיתתו משום שאז אין הנכסים שלו, וגם אין לו כח להקנות באותה שעה, מכל מקום יכול להתחייב חיוב כתובה משום שהאשה כבר זכתה מחיים בזכות הכתובה שאם תתאלמן או תתגרש תזכה בה בפועל].

אף אם לא התחייב כן בפירוש, שנינו (פ"ד מ"ו) שהחיוב חל עליו ממילא, מפני שהיא תנאי בית דין, אמנם נהגו לכתוב חיוב הכתובה בשטר, ולכן שטר זה נקרא 'כתובה'.

מלבד 'עיקר כתובה' הנ"ל, כותבים בכתובה גם 'תוספת כתובה' אם הבעל מתחייב לה יותר, וכן כותבים בכתובה 'נכסי צאן ברזל' [נכסים שהאשה מכניסה לנדוניה לבעל, והבעל מתחייב בכתובה להחזיר לה את ערכם - אם תתאלמן או תתגרש - כפי שוויים בשעת הנישואין, ולכן נקראים צאן ברזל] משום שלעולם לא תפסיד האשה את ערכם, וגוף הנכסים נחשבים של הבעל, אבל 'נכסי מלוג' [נכסים של האשה והבעל אוכל פירות] אין כותבים אותם בתוך הכתובה. עוד כותבים 'תנאי כתובה' אחרים שתקנו חכמים לאשתו וילדיה בנכסי הבעל, כגון שיפדה את האשה אם נשבת, ושלאחר מיתתו יש זכות לאשה ובנותיה לישב בביתו ולהיות ניזונות מנכסיו עד שתנישאה (עי' פ"ד מ"א), וכן 'כתובת בנין דכרין' (עי' פ"ד מ"ב), [שאם היו לו שתי נשים ומתו וירש את כתובתן ואח"כ מת, בני כל אם יירשו כתובת אמם לעצמם ולא תתחלקנה הכתובות בשוה כשאר נכסיו, עיי"ש].

נחלקו אמוראים (פ"ט ב) אם יש חיוב כתובה רק לנשואה או גם לארוסה, [ולמאן דאמר שאין כתובה לארוסה, מה שנחלקו תנאים (פ"ה מ"א) בארוסה שנתאלמנה או נתגרשה אם יש לה רק עיקר כתובה או גם תוספת, מיירי שהבעל כתב לה כתובה מדעתו בשעת אירוסין (שם)].

האם החיוב כתובה הוא דאורייתא או דרבנן

נחלקו תנאים (עי' גמרא י"ב) אם עיקר חיוב כתובה של בתולה הוא מדאורייתא או מדרבנן, [אבל חיוב כתובה של בעולה לכולי עלמא הוא מדרבנן], ויש אומרים (רשב"א א' א', ריטב"א שם, ועי' ר"ן בסוף המסכת) שאף למאן דאמר שחיוב כתובה הוא דאורייתא, היינו רק עיקר החיוב של כתובה, אבל השיעור מאתיים זוז הוא דרבנן.

למאן דאמר שחיוב כתובה הוא מדאורייתא, החיוב נלמד ממה שנאמר לענין מפתה 'כסף ישקול כמהר הבתולות' (שם, והביאו הרע"ב בבכורות פ"ח מ"ז), ולמאן דאמר שהוא מדרבנן, תקנוהו חכמים 'שלא תהא קלה בעיניו להוציאה' (שם י"א א'), שאם יגרשנה יצטרך לשלם לה את כתובתה, [והטעם שחיבו כתובה אף כשנתאלמנה, עי' תוספות סוף פ' אלו נערות (ל"ט ב' ד"ה טעמא), וראשונים שם].

קידושין [אירוסין] ונישואין

'קידושין' או 'אירוסין' הוא הקנין שאיש קונה אשה להיותה אשתו - על ידי כסף, שטר או ביאה (קידושין פ"א מ"א) - ואחרי שנתקדשה לו היא אסורה לאדם אחר, ואינה מותרת לינשא לאחר אלא ע"י מיתת בעלה או גט. אמנם היא אסורה מדרבנן גם לבעלה עד נישואין.

נישואין הוא גמר האישות על ידי 'חופה', ונחלקו הראשונים מהי חופה: הר"ן (א' א' מדפי הריף) פירש שהבעל מכניס את אשתו מבית אביה לביתו לשם נישואין, הרמב"ם (הל' אישות פ"י ה"א) פירש שהבעל והאשה מתייחדים לשם נישואין, ואחרים פירשו (עי' תוס' יומא י"ג, ב' ד"ה לחא, ב"י בשם ארחות חיים בשם העיסור) שהבעל פורס סודר על ראש האשה לכסותה. ומה שנוהגים לפרוס ריעה על גבי כלונסאות והחתן והכלה עומדים תחתיה, כתב הגר"א (אבהע"ז סי' נ"ה ס"ק ט') שהוא כשיטת הר"ן הנ"ל של הכנסה לרשותו, שהאב מוציאה מרשותו למקום שקבעו לחופה, ומועיל אע"פ שאינו עיקר החופה של הכנסה לביתו, ואין הכיפה מעכבת, עיי"ש.

בזמן המשנה היה זמן רב בין קידושין לנישואין, [ולא כמנהגנו היום שעושים קידושין ונישואין באותו מעמד], ואחרי הקידושין האשה היתה נשאת בבית אביה, ורק אחרי הנישואין היתה נכנסת לבית בעלה.

אם לא ידע הבעל שהיא בעולה בשעת קידושין

הלכה החיוב כתובה של מנה לבעולה הוא רק כשהבעל ידע שהיא בעולה, אבל אם נשאה על דעת שהיא בתולה ונמצא שבאמת היתה בעולה לפני שקידשה, הוא מקח טעות, שעל דעת כן לא היה מקדשה, והקידושין והנישואין בטלים, והבעל אינו משלם לה כתובה כלל, ודנו הפוסקים אם נחשב ודאי מקח טעות שאינה צריכה אפילו גט.

והנה ברוב האופנים אין אנו יודעים בבירור שנבעלה ודינו כספק, ולענין איסור ערוה היא צריכה גט מספק כדי לינשא לאחר, ולענין מומן מעמידים את המומן על חזקתו לנקוט שהיא נבעלה והיה מקח טעות ואין הבעל חייב לשלם לה כתובה.

נצחון היהודי

מסירות נפשים

"אם תשרפני באש לא אוסיף כי אם אהבה אותך ושמחה בך"

הגאון רבי מיכאל דוב וייסמנדל זצ"ל היה רגיל לספר את הסיפור הבא: בשנות הועם, בזמן החיסול הסופי של עירו הייטרא שבצ'כסלובקיה, העירו הגרמנים בשעת בוקר מוקדמת את יהודי העיר, גירשו אותם מבתיהם ודחסו אותם לקרונות בקר. משפחות שלימות, אבות, אמהות וילדים רכים, אלצו להצטופף עד כי לא נותרו להם מקומות ישיבה, וכך תחת השמש הקופחת שחיממה וליהטה את דפנות הקרונות, עמדו ללא לחם ומים, ואין מושיע.

בין אותם יהודים היה יהודי "פשוט" שהיה מגדל תרנגולות. כמו כל יתר היהודים עמד גם הוא בדוחק ובצפיפות בקרון, יחד עם משפחתו וילדיו הקטנים, המשוועים ומתחננים לטיפת מים, אך ליהודי זה "דאגות" אחרות בראשו. הוא מבחין מבעד לחלון הקטן של הקרון, ביהודי המהלך חופשי בחוב. היה זה אחד מאותם יהודים שהותירו הגרמנים ימ"ש לשרת את הרייך. בעל לול התרנגולות החל קורא לעומתו: משה, עשה לי טובה, גש לביתי והאכל את התרנגולות, זכור, צער בעלי חיים דאורייתא!".

שזמו שמים!

יהודי זה היה נתון במצב נורא בו עלולים לאבד כל צלם אנושי. הוא היה עלול לשאת את עינוי למרום לקראו: "רובנו של עולם, היכן צער בעלי החיים שלך? אם איננו טובים כיהודים, רחם נא עלינו כבעלי חיים והצל אותנו! אם איני ראוי אפילו כדי להיחשב כבעל חיים, מה חטאו ילדי? הם צועקים לחם ומים ואיני יכול לתת להם, רחם אתה עליהם!"

והנה, גם במצב בלתי אנושי זה לא נפגמה דבקותו ואמונתו של יהודי זה בקב"ה. יהודי פשוט, מגדל תרנגולות, נאבק, כביכול, עם הקב"ה ואומר: 'אתה רוצה לקחת ממני את האמונה ואת התורה, הריני אוהו בתורתך. אפילו עתה לא אתן לך לקחתה ממני. אפילו במצב איום זה, רצוני לקיים את מצוותיך, לשמור על ציוויך שצויתני לקיים את מצות צער בעלי חיים דאורייתא.'

על מאורע זה ודומיו אמרו חז"ל דברים מכבשונו של עולם אודות שבירת הלוחות אחרי חטא העגל: "אמר לו הקב"ה למשה יפה עשית ששיברת. ר' שמואל בן נחמן בשם ר' יונתן, הלוחות היו אורכן ששה טפחים ורוחבן שלשה, והיה משה תפוש בטפחים, והקב"ה בטפחים, וטפחיים רווח באמצע. כיון שעשו ישראל אותו מעשה, ביקש הקב"ה לחושפן מידו של משה, וגברה ידו של משה וחטפן ממנו, הוא שהכתוב משבחו בסוף ואומר: ולכל היד החזקה, ייא שלמא על ידה דגברת עליה מינאי [שלום יהיה ליד שגברה עליך]". (ירושלמי תענית פ"ד, ה"ה).

מאבקו הנצחי של עם הנצח עבור קיום התורה ושמירת מצוותיה, שורשו נעוץ באותו ויכוח שהתנוכח משה רבינו עם הקב"ה. השי"ת כביכול, רצה לקחת מאיתנו את התורה ומשה רבינו לא הניחו. ויכוח זה אינו חד פעמי. בכל הדורות, אף במצבים, שכביכול, 'היה ד' כאוב' (איכה ב'), נלחם כלל ישראל על זכותו לשמור את התורה. המלחמה התנהלה למרות, שכביכול, נראה היה שהשי"ת מעוניין ליטול מאיתנו את תורתו.

אמור מעתה, על כגון דא נאמרו המילים המרטיטות והנשגבות בחז"ל: "גברו ידיו של משה".

והלא כה דברי החסיד בעל ה'חובת הלבבות' (שער אהבת ה', פ"א) "כמו שנאמר על אחד מן החסידים שהיה קם בלילה ואמר אלהי הרעבתני ועירום עזבתני, ובמחשכי הלילה הושבתני, ועוזך וגדלך הוריתני, אם תשרפני באש לא אוסיף כי אם אהבה אותך ושמחה בך".

ביחס לקשר האהבה עם ה' ית' - היהודי הוא 'כל יכוף'

ביטאות אירופה הכבושה בידי הנאצים, הוקמה מחתרת של בני ישיבה שמייסדה היה צעיר בשם מתתיהו. הוא נולד למשפחה וינאית מתבוללת, אך בגיל חמש עשרה הפך לבעל תשובה רציני ומעמיק, למרות התנגדותו העזה של אביו. בהמשך הזמן עזב מתתיהו את ביתו ועבר לפולין, שם נכנס ללמוד בישיבה ועלה והתעלה בלימוד התורה.

על הקב"ה - באהבתו אותי

שיל בניו של מקום באהבתם אליו ית'

כאשר השתלטו הגרמנים על פולין, כינס מתניהו את אנשיו ואמר להם: גזירות הגרמנים גלגלו את הזקן והפאות ולחלל שבת, גזירות שמד הן, לא נכנע לדרישותיהם! נרד למחתרת, נשמור על הזקן והפאות, נשמור שבת ונלמד תורה כל עוד רוח חיים באפינו. נקדיש את חייו לעבודת ה' עד לרגע האחרון.

בין החורבות שונתרו לאחר חורבן הגיטו, נמצא יומנו של אחד היהודים, מהשרידים האחרונים של ה"מתסוביזצקיס" (כך כונו אותם בחורי חמד על שם מנהיגם מתתיהו). ביומנו הוא מתאר כיצד נותר לבדו אחרון בבונקר, כשהוא גוסס ברעב וביסורים קשים. ידוע

לו כי עוד מספר שעות הוא כבר לא יהיה בין החיים, האש הובערת סביבו הולכת ומתקרבת אל הבונקר שלו, הוא מסתפק האם להשליך עצמו לאש, שממילא עומדת להגיע אליו, ובכך יחסוך שעות מספר של יסורים קשים, אולם הוא מתלבט קשות האם לעשות זאת, כי שמא עליו להמשיך לחיות עוד כמה שעות כרצון ה' עד שהאש תגיע אליו ותמית אותו.

תוך כדי כתיבת הדברים נוכר הצעיר בסיפור מוראותיו ותלאותיו של אחד היהודים בזמן האינקוויזיציה בספרד:

האנוסים בספרד שמרו בסתר על יהדותם, בעוד שכלפי חוץ הם העמידו פנים כאילו הם חיים כנוצרים. היתה בכך סכנה גדולה, כי מי שנתפס הועלה על המוקד ונשרף באש.

אחת המשפחות המכובדות בספרד, הצליחה לשמור על יהדותה בסתר, עד שנתגלתה על ידי האינקוויזיציה. ידיד המשפחה בא והזהיר אותם כי השלטונות עומדים לעוצרם. ברגע האחרון הם הצליחו להמלט. בעירום ובחוסר כל הם נדדו במשך שבועות ממקום למקום, עד שהצליחו להגיע למחנה פליטים במרוקו. תנאי החיים במחנה היו נוראים. עוני ומחלות שלטו בכל והקיום היה קשה עד מאוד.

ואו, פרצה מגיפה במחנה. המגיפה הפילה חללים רבים מאוד על ימין ועל שמאל, באחד הבקרים לא התעורר משנתו אחד מילדיהם. לא עבר זמן רב וכל הילדים מתו במגיפה. ההורים השתדלו להתחזק ולהשלים עם מר גורלם, אולם לבסוף, מתה גם האם במגיפה.

נשא האב את עינו לשמים ואמר: 'רבונו של עולם, ידע אני שכל התלאות שעברו עלי היו נסיון. העמדת אותי בנסיון כדי להיווכח אם חלילה אפסיק להאמין בך ולאהוב אותך. עד עתה לא הצלחת לשבור אותי ולגרום לך שאפסיק להאמין ולאהוב אותך. מה עוד אתה יכול לקחת ממני? רק שני דברים נותרו לי, הראשון אלו הם חיי, השני - היא אמונתי

בך. אם רוצה אתה ליטול את חיי הרי הם נתונים לך, הנשמה לך והגוף שלך". אולם אם רוצה אתה ליטול ממני את אמונתי בך ואת אהבתי אליך, את אלו לא תוכל לקחת ממני. אהבתי אליך היא שלי ורק שלי".

"נצחוני בני"

את המילים הללו זכר היהודי הצעיר בעת שהסתתר בבונקר. וכך הוא כתב ביומנו: "כאשר נזכרתי בסיפור זה, קלטתי לפתע כי רגעים אלו בהם אני מתדיין עם עצמי האם לקפוץ לאש ולקצר את חיי או לא, הם הרגעים החשובים ביותר שהיו לי אי פעם בחיים. ברגעים אלו יש לי מלחמה, כביכול, עם הקב"ה, ובכוחי "לנצח" אותו. ברגעים אלו ניתנת לי הזדמנות להוכיח אהבה מוחלטת ודבקות גמורה בקדוש ברוך הוא, אהבה שמעולם לא זכיתי לה.

באותה שעה גורלית הוא פנה אל הקב"ה ואמר: "כשאפסה כל תקוה, וכאשר כבר אין כל סיבה וכל תכלית להמשיך לחיות, יודע אני כי כל מה שהבאת עלינו היה נסיון ומבחן, האם נמשיך לאהוב אותך, האם נמשיך לרצות בתורתך ובמצוותיך. נלחמת בנו, נלחמת בי, אולם לא שברת אותי. בקרוב תאחו בי האש ותכלה אותי, אולם אני לא ארוץ ואחפו למות. אותן שעות ספורות שנתת לי, אכן יש להן תכלית. תכליתן להוכיח לך שגם אם החיים שנתת לי הופכים להיות חיים של יסורי תופת, למרות כל זאת הם האוצר היקר שיש בידינו. הם יקרים מאוד. באמצעותם יכולים אנו להוכיח לך שלעולם לא תוכל לגרום לנו שלא נאהב אותך. יכול את ליטול את חייו, אך לא תוכל ליטול מאיתנו את אהבתנו אליך. מבטיח אני לך, רבונו של עולם, שעד הרגע האחרון אמשך להלחם כנגדך ואמשך לאהוב באהבתי אליך".

ועל סיפור זה ועוד כהנה רבות ניתן לומר שרוח הקודש אף היא עומדת ומכרזת כנגדם: "נצחוני בני!"

רץ למשינה

על
למינות
המשינה
היומית
ליכר
קדושי
השואה

הידעת?

האם למשינות ישנה מנגינה מסוימת?

בתוספות על מסכת מגילה (ל"ב ע"א) מבאר,

דמות דיוקנו של מרן הבית יוסף זיע"א רבנו השל"ה הקדוש, שפצא ספרי משינה קדומים שהיו פתויים עם נקוד וטעמים...

מיצד שדך ודרבן אדונו הגר"א זיע"א את המון העם בדרך ה"מנוח"?

כך מעידים בניו בהקדמה לבאורו על השלחן ערוך: "ויותר שהיה חכם, למד דעת את העם וחזקם ואמץם שלימדו בסדר ה"כון, שלא ימעדו רגליהם. בראשונה הזהיר לעבד עבודתו יתברך, להיות בקי בכל כ"ד ספרי עם הנקודות והטעמים. אחר צוה להיות שש סדרי משינה שגורה בפיו..."

מכות מה וכה מרן הבית יוסף דדרגותו?

מספר, כי פעם נכנס רבה של העיר ויערשוב זצ"ל אל רבו כ"ק האדמו"ר בעל השפת אמת זיע"א. רב העיר ויערשוב היה מפרסם פגאון ופוסק, וכששאלו האדמו"ר האם הוא לומד משינות, השיב כי קשה לו ללמד משינות מחמת דחק הזמן. הגיב על כך הרבי השפת אמת ואמר: "היודע אתה שכל הגדלות של הבית יוסף היתה מה ששלמד הרבה משינות?". ואז הוסיף האדמו"ר ואמר: "פגותי היא לגדלותו בגולה, לא רק בגונתו!".

ממה משינות למד רבנו הסטיפאנר בשבוע?

בספר 'אשכנז דרב' מביא, שרבנו סיים מדי שבוע סדר משינות שלם, ואמר: ש"גזה נמצאים כפלי תורה!". במקביל, את נכדיו היה מרן זיע"א ממריץ לגמור את ששה סדרי המשינה עד הבר-מצוה.

סדר לימוד המשינה וההלכה היומית להודש טבת פ"ד

יום	שבת		יום הארץ		יום
	שבת	יום הארץ	שבת	יום הארץ	
1	1-1	1-1	1-1	1-1	1
2	2-1	2-1	2-1	2-1	2
3	3-1	3-1	3-1	3-1	3
4	4-1	4-1	4-1	4-1	4
5	5-1	5-1	5-1	5-1	5
6	6-1	6-1	6-1	6-1	6
7	7-1	7-1	7-1	7-1	7
8	8-1	8-1	8-1	8-1	8
9	9-1	9-1	9-1	9-1	9
10	10-1	10-1	10-1	10-1	10
11	11-1	11-1	11-1	11-1	11
12	12-1	12-1	12-1	12-1	12
13	13-1	13-1	13-1	13-1	13
14	14-1	14-1	14-1	14-1	14
15	15-1	15-1	15-1	15-1	15
16	16-1	16-1	16-1	16-1	16
17	17-1	17-1	17-1	17-1	17
18	18-1	18-1	18-1	18-1	18
19	19-1	19-1	19-1	19-1	19
20	20-1	20-1	20-1	20-1	20
21	21-1	21-1	21-1	21-1	21
22	22-1	22-1	22-1	22-1	22
23	23-1	23-1	23-1	23-1	23
24	24-1	24-1	24-1	24-1	24
25	25-1	25-1	25-1	25-1	25
26	26-1	26-1	26-1	26-1	26
27	27-1	27-1	27-1	27-1	27
28	28-1	28-1	28-1	28-1	28
29	29-1	29-1	29-1	29-1	29
30	30-1	30-1	30-1	30-1	30

ביום
ד' פרשת ויחי ט"ו טבת
מתחילים רבנות
לוסדי המשנה היומית בלימוד
מסכת כתובות

הצטרף כעת
ללימוד עם אגף בלימוד
2 אשניות ביום

הזוכים בהגרלות:

מבחינים במשינה היומית 085-088
ו-385-388 ומבחיני בהלכה 37

ה' אברהם ישעיהו זיאת, בני ברק
ה' שלמה זלקינד, בני ברק
ה' יצחק ויינגרטן, בני ברק
ה' יהודה זוהר, בני ברק
ה' יעקב איצקוביץ, חיפה

 <p>לע"נ הר"ר דב בן ר' שמואל דוד ז"ל נלב"ע ו' טבת</p>	 <p>לע"נ מרת מרים בת הר"ר חיים יעקב ע"ה נלב"ע ה' טבת תשע"ז</p>
 <p>לע"נ מושה חיים בן יהושע לייב ז"ל נלב"ע י"ד טבת תש"פ</p>	 <p>לע"נ מרת חנינה בת ימנה ז"ל נלב"ע י"ב טבת תשס"ד</p>
 <p>לע"נ האדמו"ר רבי מנדל מאיר בן הרה"צ משה דוד זצ"ל - מסוקולוב קאצק נלב"ע י"ט טבת תשע"ד</p>	 <p>לע"נ מרת ליבא אהובה בת יצחק אהרון ע"ה נלב"ע י"ז טבת</p>
 <p>לע"נ רינה רגינה בת שרה שרינה ע"ה נלב"ע כ"ה טבת</p>	 <p>לע"נ ר' משה בן יחזקאל שרגא ז"ל נלב"ע כ"א טבת</p>

היתר עגונות

בפרקים האחרונים ממסכת יבמות מובאים דינים רבים הנוגעים להיתר עגונות. מן נאמן, ובאיוה אופן נאמן, להעיד שמת בעלה של אשה, כדי שתוכל להינשא בשנית ולא תישאר עגונה כל ימיה. האם תוכל האשה להעיד בעצמה? מובאר במשנה (ריש פרק ט"ו): האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים, ובאה משם ואמרה מת בעלי. אם ידוע שהיתה קטטה בינו לבינה, אין מאמינים לה, כי הושתה שמה מחמת שינאה מכוונת לאסור עצמה עליו. וכן אם היתה שעת חירום ועת מלחמה, אין מאמינים לה, שמה ראתה שנפצע קשה והיתה בטוחה שמת, והאמת שנשאר בחיים. אך אם היה שלום ביניהם ושלוש בעולם - נאמנת. ומועשה היה, שהלכו בני אדם לקצור הטין ונשכו נחש לאחד מהם ומת, ובאה אשתו יהודייה על כך בבית דין, ושאלה ומצאו בדבריה. בתחילה רצו בית הדין לומר שרק במקרה דומה לזה, שיש סברא גדולה לומר שתהא נאמנת, משום שבימי הקציר שכרום נחשים וכן מכת שמש, וגם שבאה ממקום קרוב ותפחד לקשר שמה יבואו ויכחישוהו, רק אז תהא נאמנת, אבל לבסוף הודו לדברי בית שמה שאין הבלדל אם באה מן הקציר או מבציר או מסיק שהוא מקום מוצל, וכן אין הבלדל אם באה ממקום קרוב או רחוק. אם אחרים באו להעיד שמת בעלה, מובאר שם במשנה ד': הכל נאמנים להעידה, ואפילו עד אחד, חוץ מהמותה, ובת המותה, וצרתה, ויבמתה, ובת בעלה. שאלו שונאות אותה ושמה מכוונת לקלקלה. ואילו היא עדות שמתירים על פייה? אם אומרים שמצאוהו מת, בודקים אותם אם ראו פרצוף פניו עם החוטם (שאלו ניטל חוטמו אי אפשר להכירו בכיורו). וסימנים בגופו אינם מספיקים. וכן סימנים בגופו, שהרי יכול להיות שהחליף בגופו עם אחר.

הלימוד החודש מוקדש לע"נ
מרת רחל בלומא בת הרה"ח ר' מאיר אליעזר ע"ה
נלב"ע י"ח טבת תשע"ז
נא לכונן לפני הלימוד

קיום לדמותו של מרן מהרש"ם הכהן מאמסנא זצוק"ל // המשך מעמוד א'

תשכ"ה ומנו"כ בבית העלמין נחלת יצחק גבעתיים. היה ידוע כל ימיו כגדול בתורה ובקי מופלג בהלכה ובפסק, ומאמרים רבים ושאלות ותשובות בהלכה בעניינים אקטואליים שעברו תחת ידיו, התפרסמו ברבים מהקבצים התורניים השונים שיצאו לאור בתקופתו. ברוב אהבתו לספרים היתה ברשותו ספריה ענקית אשר בחלקה זכה להעלות עמו בעת עלותו לארץ הקודש. במשך השנים זכה להוציא לאור עולם שלשה מספריו. שו"ת ודרשות ש"ם הכהן, וספר מהרש"ם הכהן על ספר בראשית. בשנים האחרונות, לאחר עמל ויגיעה רבה בסיוע צאצאיו ותלמידיו זכינו להתגלות כרכים נוספים, ועתה הספר החדש על שבת ומועדים המעוטרת בתולדות רבינו ודרשות מיוחדות מאבותיו של רבינו, זאת בנוסף לספר על חומש שמות שיצא עוד קודם לכן ברוב עמל ויגיעה מלא וגדוש ביראה ומוסר בכמות ובאיכות. תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו ויה"ר שימליץ טוב בעדינו זי"ע ועכ"א.

הוצאת ספר יחודי
מאהד"ש
לראש חודש הילולת - האב"ד
הפחות אח"כ אחרי!!!
המאמר בתוך
כ"ד כ"ה טבת תש"פ

בחסדי השם כי לא תמנו,
ניתן להשיג
את הספר הקדוש
מאהד"ש
הכהן
על
שבת קודש, מועדי השנה
ופרקי אבות

ערך בטוב טעם במהדורה מפוארת מכתב יד קדוש של אוד מוצל מאש מרן דבנו הגדול
דבי שמואל מאיר הכהן הולנדר זי"ע
אבדק"ק אמסנא, צ'דנוביץ ודאראבאני

יסודות איתנים, פנינים יקרים, הדרבות מאירות בדרך דבותנו הקדושים, המעוררים ומלהיבים הלכות לאהבת ד' ויראתו ית',
בשילוב תולדות וגבורה יהודית משנות הזעם
ערך בטוב טעם ומשולב בתמונות ומסמכים אותנטיים מדור מיוחד: מאבוח"ק רבי נתן דוד ורבי יוסף הכהן הולנדר אבדק"ק אמסנא וזקנן רבי בנימין זאב מלבוש זי"ע

{ כמו"כ ניתן נעת שוב להשיג את הספר המפואר ענן חומש שמות - במחיר מטושטש }
להזמנות: 072-272-2200 (972)
(בהזמנת כמות - משלוח חינם)

תיאור משנות הזעם
נתן פנקסו של רבנו מהרש"ם הכהן הולנדר זצ"ל
(אשר מופיע בהקדמה לספרו שו"ת ש"ם הכהן)

"ישתבח הבורא ויתפאר היוצר ב"ה אשר נתן לי חיים וניצולתי ממוות כי הרבה פעמים הייתי תחת החרב של הרוצחים כי היה לי ביהמ"ד לתפארת שקיימתי ב"ה זה קלי ואנווהו התנאה לפניו בצויות, שניתני לי ע"י קיוע מידדים אנ"ש ומהגבאים שלי בצ'רנאביץ והיו לומדים ומתפללים ביום ובלילה ת"ח ויר"ש וגם היה שם תלמוד תורה יולדים. ובעשרה בתמוז תש"א ביום שב"ק נפדך מת"א את ראש בני"א ל"א"ש תכלה שהיו ג' ימים ימי חושך על ישראל שנהרגו בשווקים וברחובות ובבתים אלפים מאחינו בני ישראל, כי נתנו לאנשי חיל רשות להרוג לכל מי שברצונם כי באו אז לצ'רנאביץ' בחזרה. וסיכנתי את עצמי ולא ביטלתי מלהתפלל בצניבור וללא לסקור את הבימה"ד שלי, והיה ברצונם להרוג אותי כי היו מחפשים את הרבנים תכף ומיד בנאם לשם להרוג אותם. וגם אמרו שאנכי מקבץ אנשים ללחום עמכם, רק הש"ת ברוב רחמיו וחסדיו הצילני. וכן כשראיתי שיש רעב גדול בהעיר כי לא היה ביכולתם לילך בשוק לקנות אוכל למו להשיב את נפשם. ועשיתי ע"י קיוע מאנ"ש מסעדה שהיו אוכלים בחינם כל מי שהי' ברצונו והיו אוכלים בשם לערך מראה ושלשים אנשים מאחינו בני ישראל. אח"כ בימי החורף היה ממש פקוח נפש ויראתי מאד מפני הרוצחים ועשיתי הכל בסתר. ופעם אחת יצאו הרוצחים ברחוב שלי ובאו לביהמ"ס שלי ולקחו אותנו וכל אנ"ש שהיו מתפללים שם למזטרה ולבית האסורים, ותודה לבורא ית"ש שניצלנו מהם. וגם פעם אחת קודם חג הפסח שאפיתי מצות בכתר כי לא הי' מצות ולא הי' ביכולתנו לאפות כי לא הי' קמח, קניתי חיטים והיו טוחנים ואופים בביהמ"ד שלי כדי לחלק לכל אחד ואחד, שיהי' עכ"פ על כזיתים מצות, וזה ע"י יגיעות רבות לקנות החטים ולטחון ולאפות, והכל הי' בסכנה, ובגס גדול ניצלתי ב"ה. והייתי נחבא ברחוב אחר ולא בבית איזה ימים עד שיהי' ביכולתי להיות בבית..."